

Sàhara Occidental: La lluita contra l'oblit

La Universitat de Girona al Sàhara Occidental

1. La lluita contra l'oblit

Des del 1994, un equip de recerca i cooperació de la Universitat de Girona desenvolupa activitats als camps de refugiats sahrauís i als territoris alliberats del Sàhara Occidental, en col·laboració amb el Ministeri de Cultura de la República Àrab Sahrauí Democràtica (RASD).

El treball de l'equip se suma a la lluita per la preservació de la memòria del poble sahrauí. Per preservar de l'oblit la injustícia de què és víctima, fruit d'un procés de descolonització estroncat, i per mantenir viva la memòria d'un poble que es veu sotmès a processos de canvi accelerat en condicions d'exili forçat i de repressió al seu propi territori.

L'exposició presenta les activitats de l'equip i fa una aproximació a la situació dels camps de refugiats sahrauís creats fa més de 40 anys, i a la del Sàhara Occidental, que va ser colònia espanyola i que resta en espera de culminar el procés de descolonització.

Equip Sàhara UdG. II Expedició UdG al Sàhara Occidental (1996).

Refugiada sahrauí al camp de refugiats d'Auserd. Festival Nacional de la Cultura i les Arts Populars (2008).

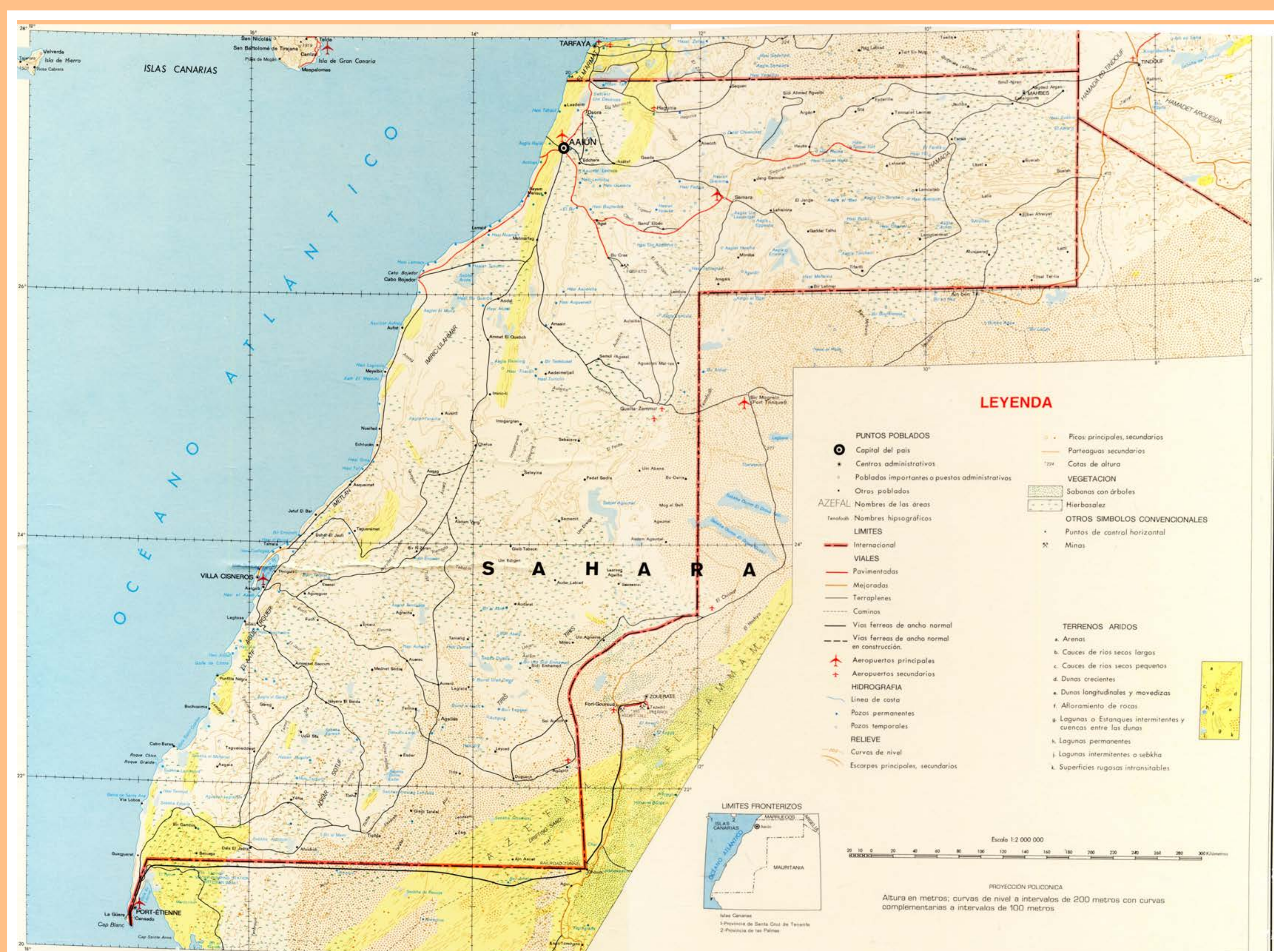
Equip Sàhara UdG

Universitat
de Girona

Sàhara Occidental: La lluita contra l'oblit

La Universitat de Girona al Sàhara Occidental

2. Un territori pendent de descolonitzar

L'Àfrica espanyola és el nom que rebien els territoris africans sota sobirania o protectorat espanyol: la Guinea Espanyola (actual Guinea Equatorial), el Rif i Cabo Juby (que conformaven el Protectorat Espanyol del Marroc), Ifni, el Sàhara espanyol (actual Sàhara Occidental), les illes Canàries, Ceuta, Melilla i les places de sobirania (diverses illes, illots i penyals sota poder espanyol situats al nord del Marroc).

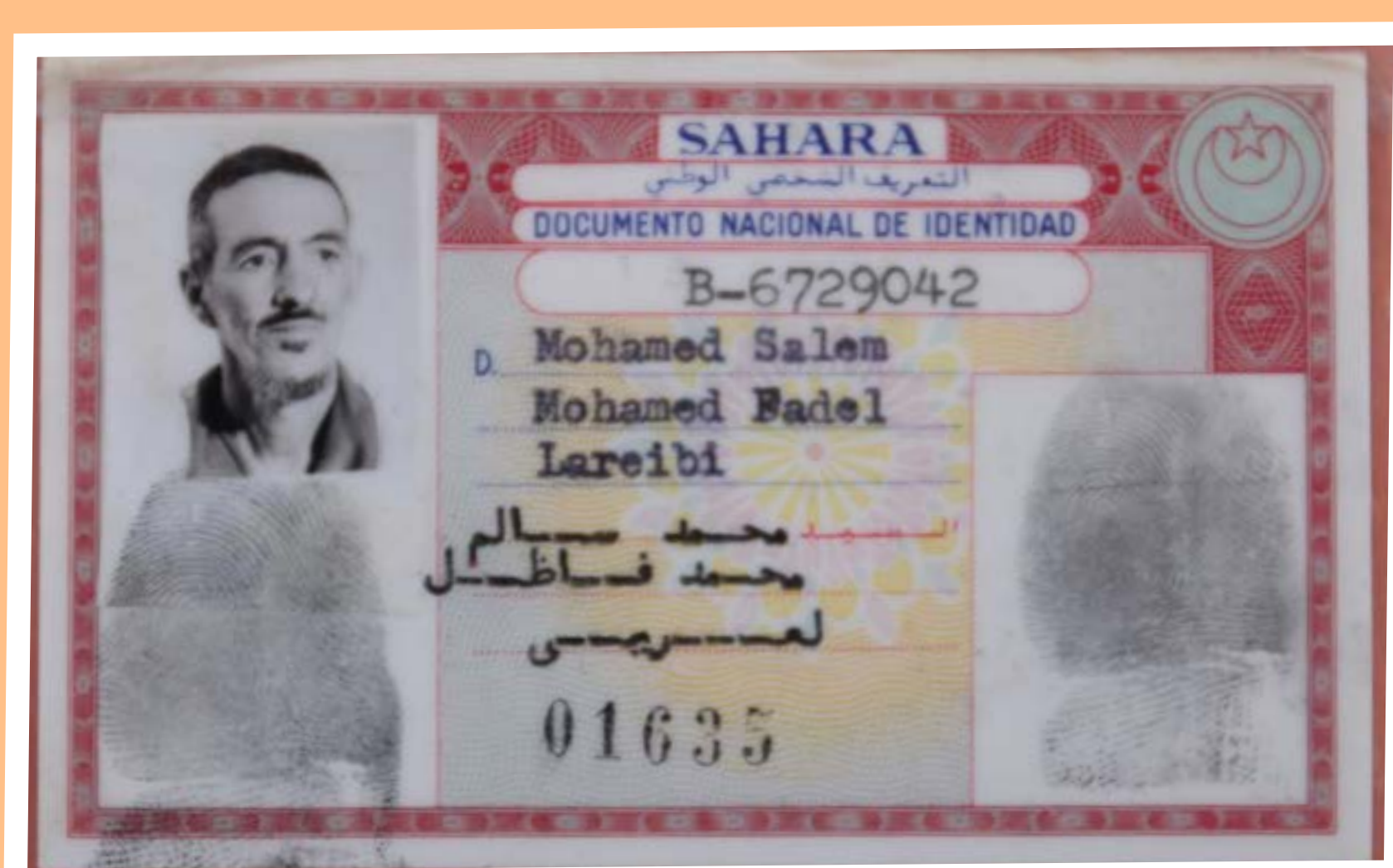
Segells emesos per la Fàbrica Nacional de Moneda y Timbre. Fins al 1975 es van emetre segells que avui donen testimoni del passat colonial espanyol.

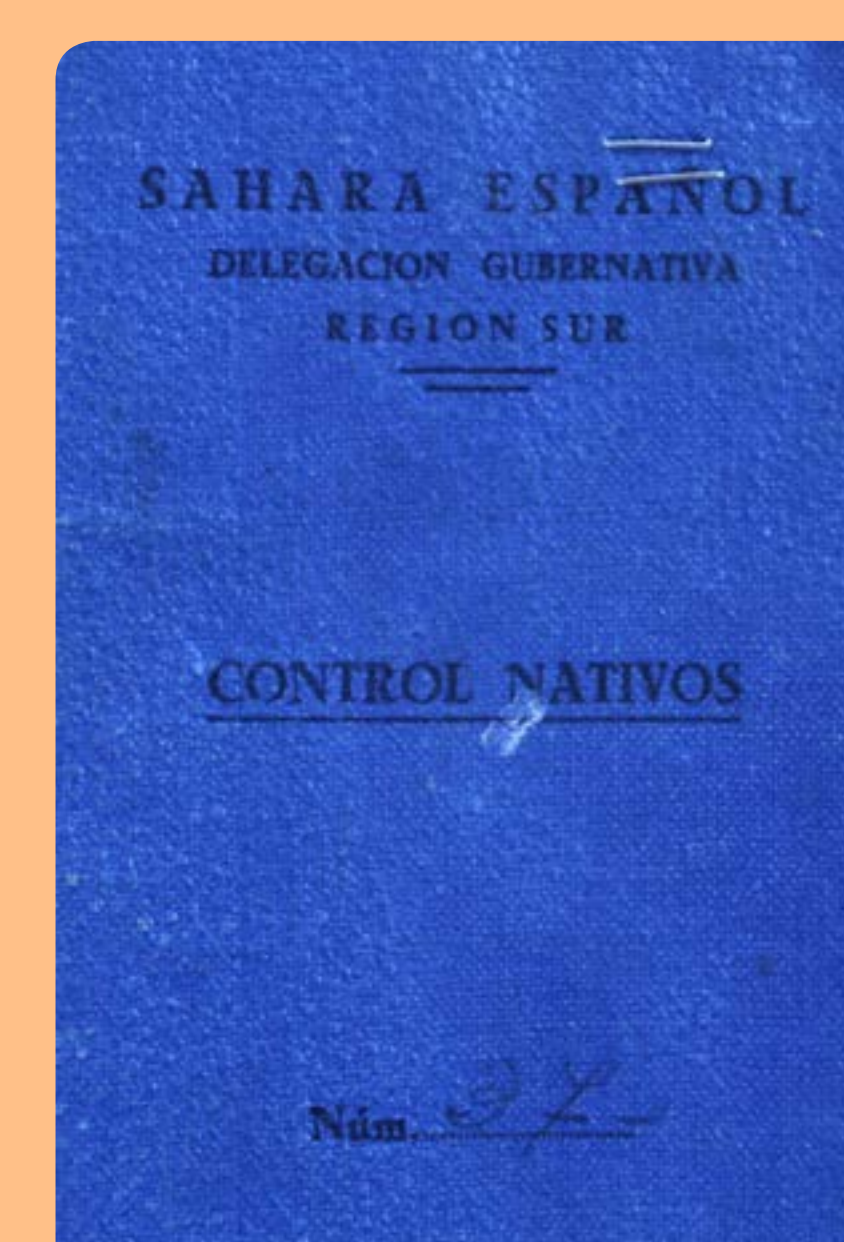
El 1956, quan el Marroc aconseguí la independència, reclamà el territori del Sàhara Occidental com a part del seu territori, però Espanya s'hi oposà.

El 1963 l'ONU introduí el Sàhara en la llista de pobles colonitzats i el 1966 requerí a Espanya la seva descolonització a través d'un referèndum d'autodeterminació. Espanya finalment hi accedí, però el 1975, incomplint el mandat de l'ONU, abandonà el territori i el repartí entre el Marroc i Mauritània.

Segons el dret internacional Espanya no podia lliurar la sobirania del Sàhara a cap altre país; per això es considera que jurídicament Espanya encara és responsable d'aquest territori.

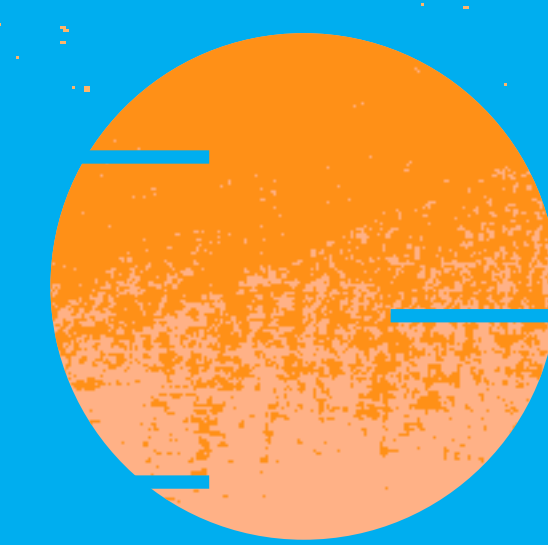
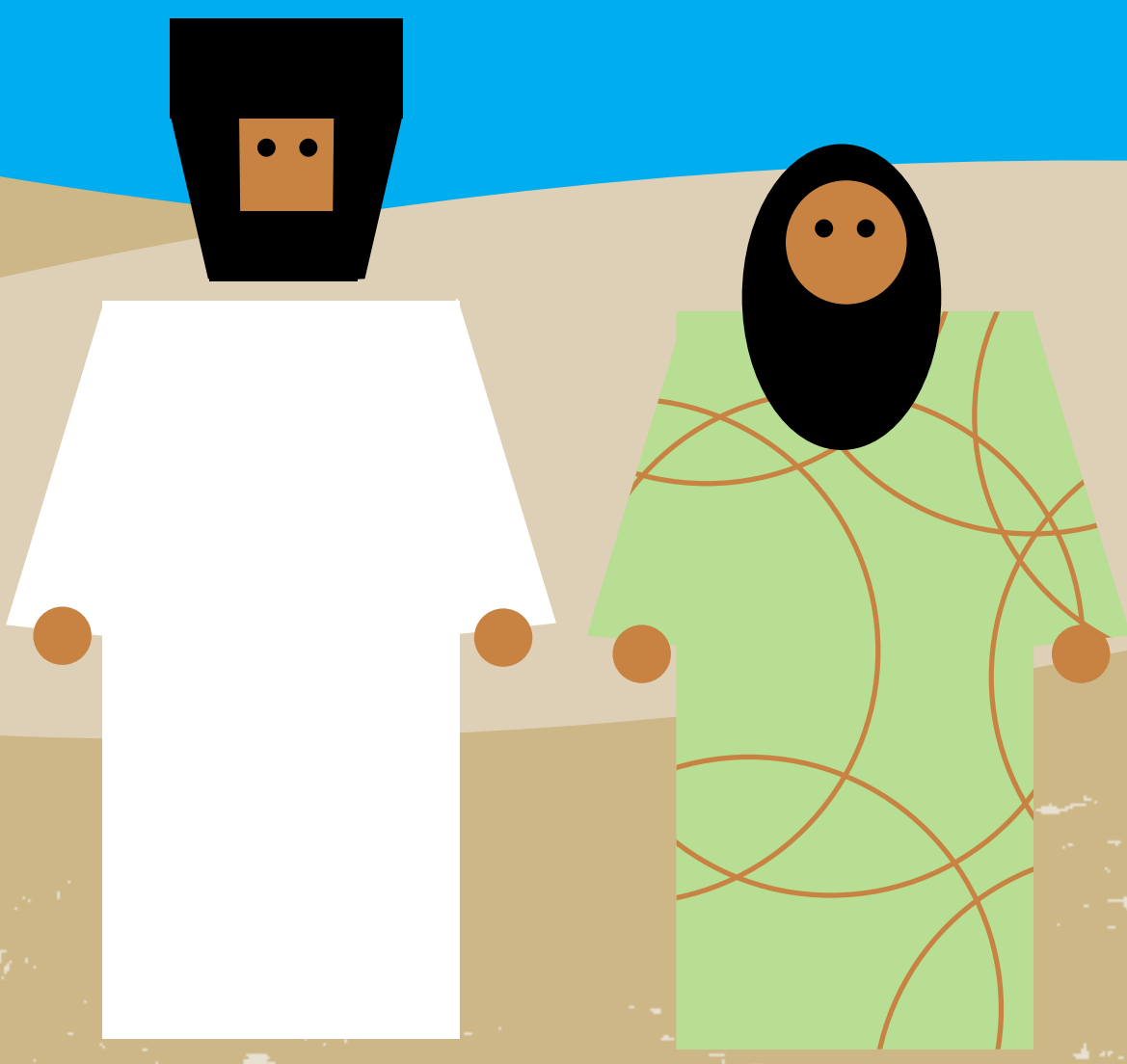
Molts sahrauís encara conserven el DNI que els identifica com a ciutadans d'un estat que finalment no els va donar la protecció que els havia promès.

Sàhara Occidental:

La lluita contra l'oplit

La Universitat de Girona al Sàhara Occidental

3. Un conflicte estancat

Arran dels acords d'Espanya amb el Marroc i Mauritània, la majoria de la població autòctona, organitzada entorn del Front Polisario, proclamà la República Àrab Sahrauí Democràtica (RASD) i s'inicià la guerra d'alliberament del territori contra aquests dos països i la fugida dels refugiats sahrauís.

El 1979, quan Mauritània va signar la pau amb el Polisario, el Marroc va ocupar el territori abandonat pels mauritans. En l'ocupació, va bombardejar la població civil sahrauí i va forçar la seva fugida cap a l'exili al desert d'Algèria.

Per impedir els constants atacs del Polisario, entre 1980 i 1987 el Marroc construï un sistema de murs militaritzats de més de 2.700 quilòmetres, envoltats per uns 10 milions de mines.

El 1991 el Marroc i el Front Polisario van signar un alto el foc que havia de conduir a un referèndum que a dia d'avui encara no s'ha celebrat. El Front Polisario acusa el Marroc d'obstaculitzar-lo amb maniobres per alterar el cens de votants i introduir-hi població que li és favorable.

Des del 1991 no s'ha reprès la guerra, però les tensions són constants. Mentrestant, els camps de refugiats creats el 1975 continuen depenent de l'ajuda internacional i la seva població fa més de 40 anys que espera una solució que no arriba.

1. Dona sahrauí treballant en el desminatge del Sàhara Occidental. Des del 2006 el Front Polisario ha destruït prop de 20.000 mines dels 10 milions que es calcula que hi ha escampades pel territori.

2. Al Museu de la Resistència s'hi exposa l'armament de l'exèrcit marroquí requisat pel Polisario, així com els països que han venut aquestes armes al Marroc: Espanya, França, els EUA, la Gran Bretanya, Itàlia...

3. Fotografia de l'esquema dels camps de refugiats exhibit al Museu de la Resistència (als campaments de refugiats). El manteniment del mur costa uns tres milions de dòlars diaris i el desplegament de 100.000 soldats al llarg del tot el recorregut. [fotografia del gràfic]

Universitat de Girona

Equip Sahara UdG

Sàhara Occidental:

La lluita contra l'oblit

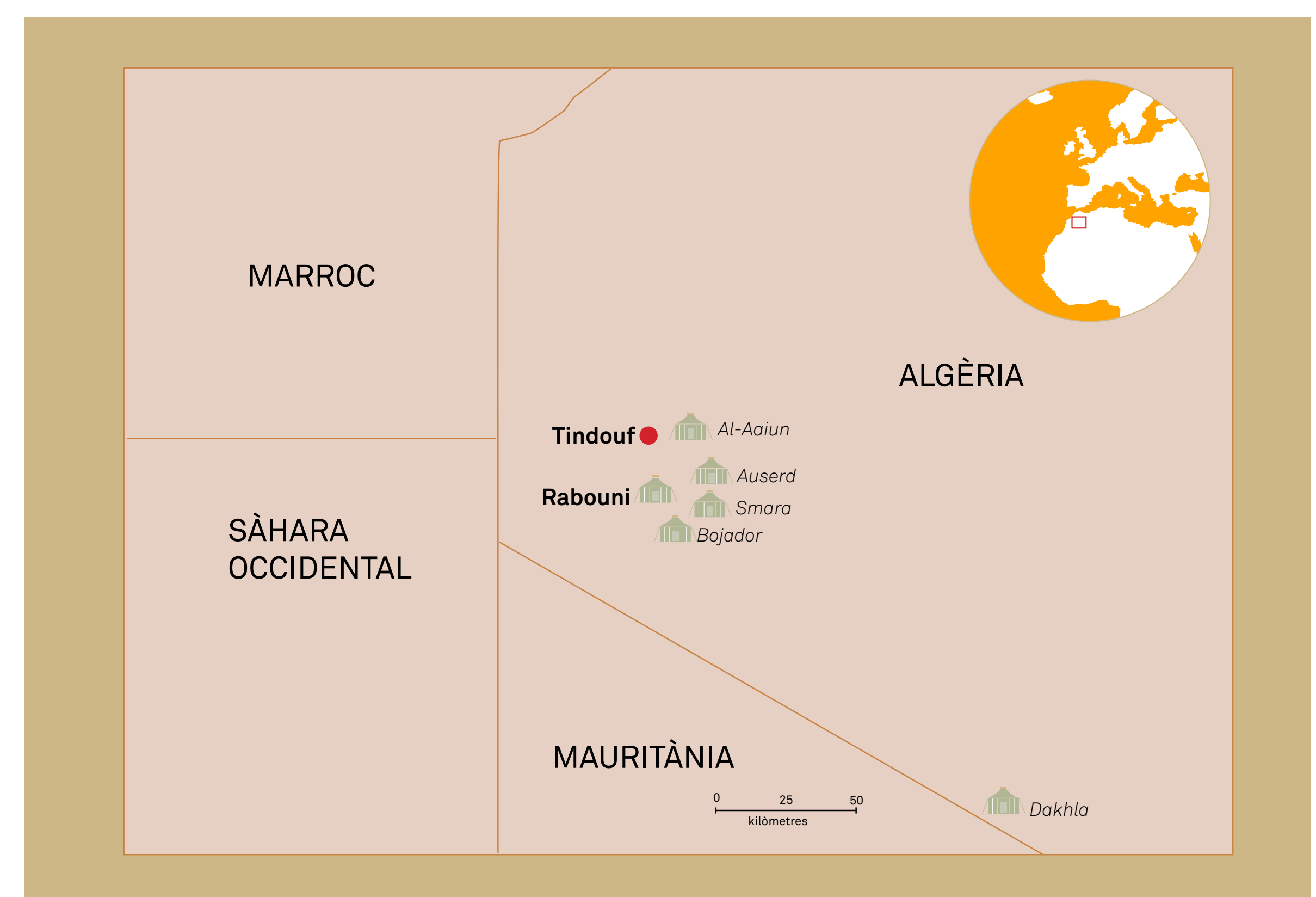
La Universitat de Girona al Sàhara Occidental

4. Refugiats al desert durant més de 40 anys

Els camps de refugiats sahrauís estan situats prop de la ciutat algeriana de Tindouf. S'estima que actualment hi viuen unes 170.000 persones, algunes de les quals van arribar-hi fa més de 40 anys i d'altres hi han nascut: són refugiats de segona i tercera generació.

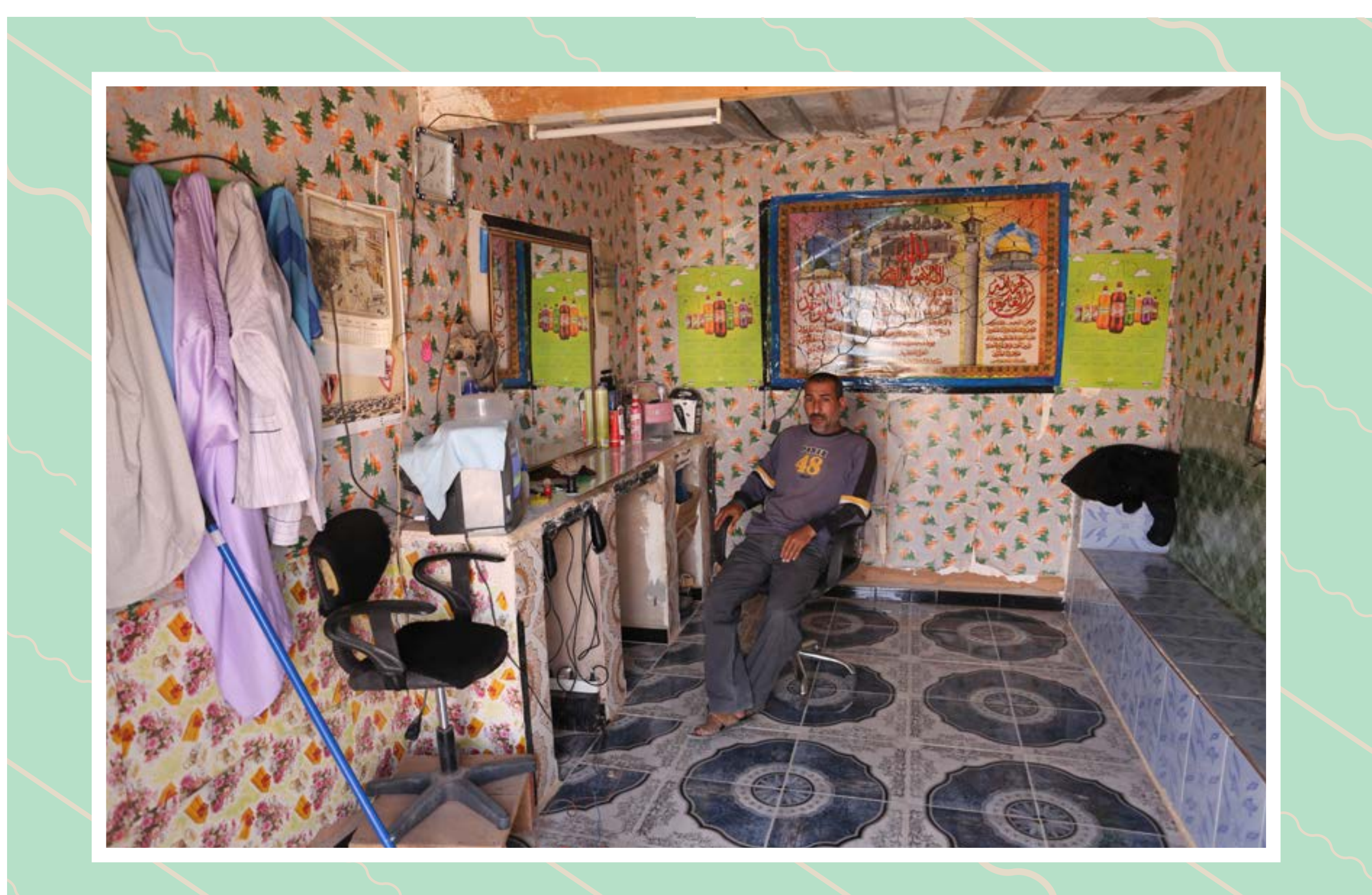
En l'actualitat hi ha cinc camps, que reben el nom de ciutats del Sàhara Occidental: Al-Aaiun, Auserd, Smara, Dakhla i Bojador. El centre administratiu és Rabouni, al voltant del qual s'apleguen ministeris, administracions, serveis públics i la presidència de la RASD. Les condicions de vida són dures: els campaments estan situats en un desert de pedres, amb temperatures extremes (50° C a l'estiu i per sota dels 0° C les nits d'hivern) i pluges molt escasses, tot i que quan plou poden ser torrencials.

Situació dels campaments de refugiats sahrauís entorn de la ciutat de Tindouf, a Algèria, prop de la frontera amb el Marroc, el Sàhara Occidental i Mauritània. El campament de Dakhla està situat molt més al sud.

El Front Polisario s'encarrega de l'organització i l'administració dels campaments. Els refugiats viuen en tendes de campanya proporcionades per l'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats i en petites edificacions que han anat construint. A cada campament també s'hi han construït escoles, dispensaris i altres edificis que proporcionen els serveis bàsics que necessita la població.

El sosteniment de la població i els serveis que requereix depenen de l'ajuda internacional, encara que els darrers anys s'ha anat desenvolupant l'economia de mercat, amb l'aparició de mercats i botigues creats pels mateixos refugiats.

Un barber al campament d'Auserd. Després de 40 anys, els habitants dels camps de refugiats han anat obrint petits comerços i serveis.

Botigues de queviures, de telèfons mòbils, de productes per a la llar... A poc a poc l'economia de mercat s'ha anat desenvolupant als camps.

Restes de cases esfondrades a causa d'un aiguat. La vida als campaments sempre és precària i sovint cal tornar a començar.

Mercat de Bojador després d'unes pluges torrencials. Les pluges, escasses i imprevisibles, sovint s'emporten tot el que troben al seu pas.

Universitat de Girona

Equip Sahara UdG

5. Els territoris ocupats

Amb l'abandonament d'Espanya i l'ocupació del Sàhara per part dels exèrcits del Marroc i Mauritània, es produí un èxode de població sahrauí. Però bona part de la població no va poder fugir. Des d'aleshores viuen sota l'ocupació marroquina.

A banda de desplegar un contingent de 160.000 militars al Sàhara, el Marroc controla qualsevol activitat política que consideri contrària als seus interessos i reprimeix durament els independentistes sahrauís i els qui denuncien les vulneracions dels drets humans.

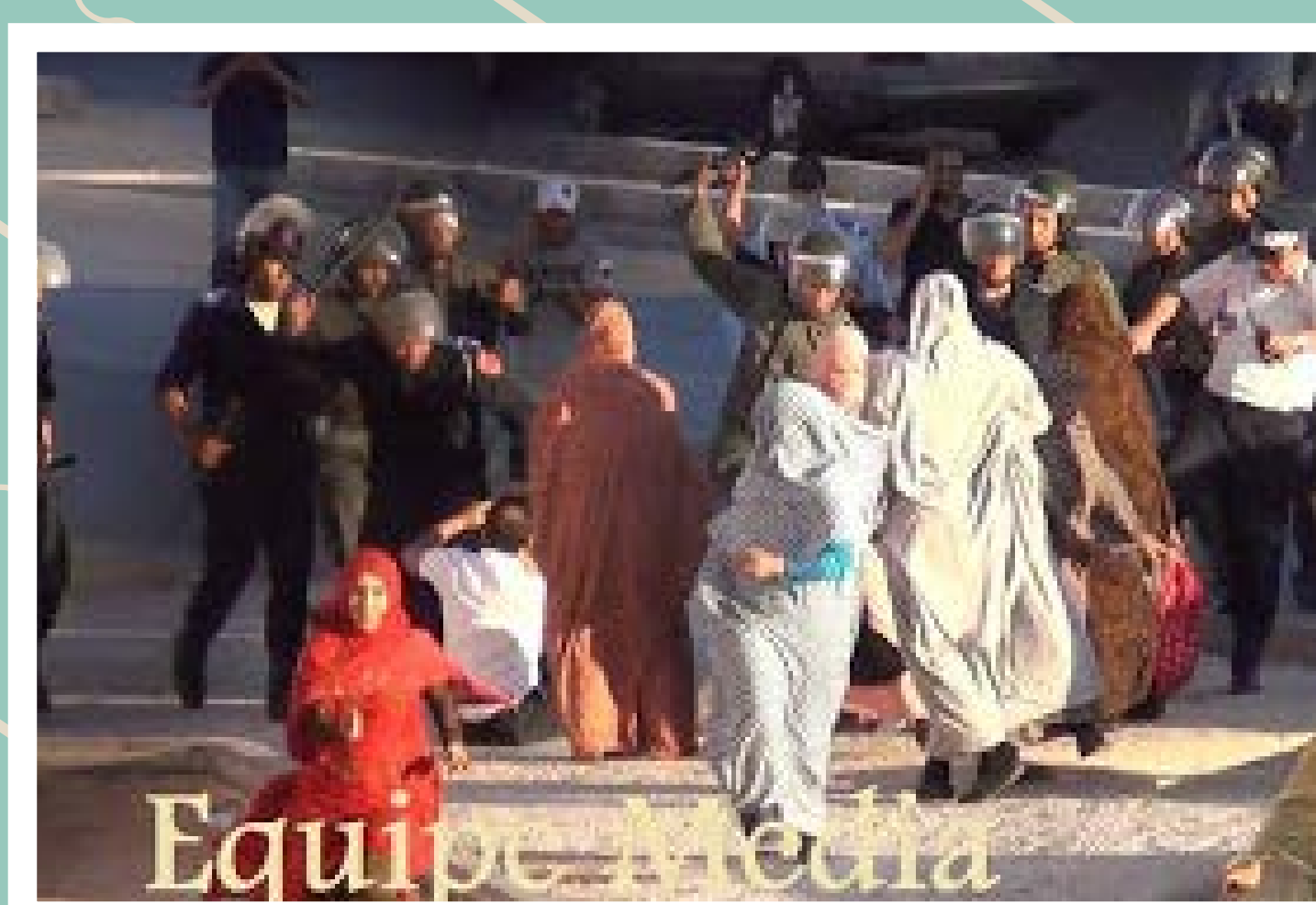
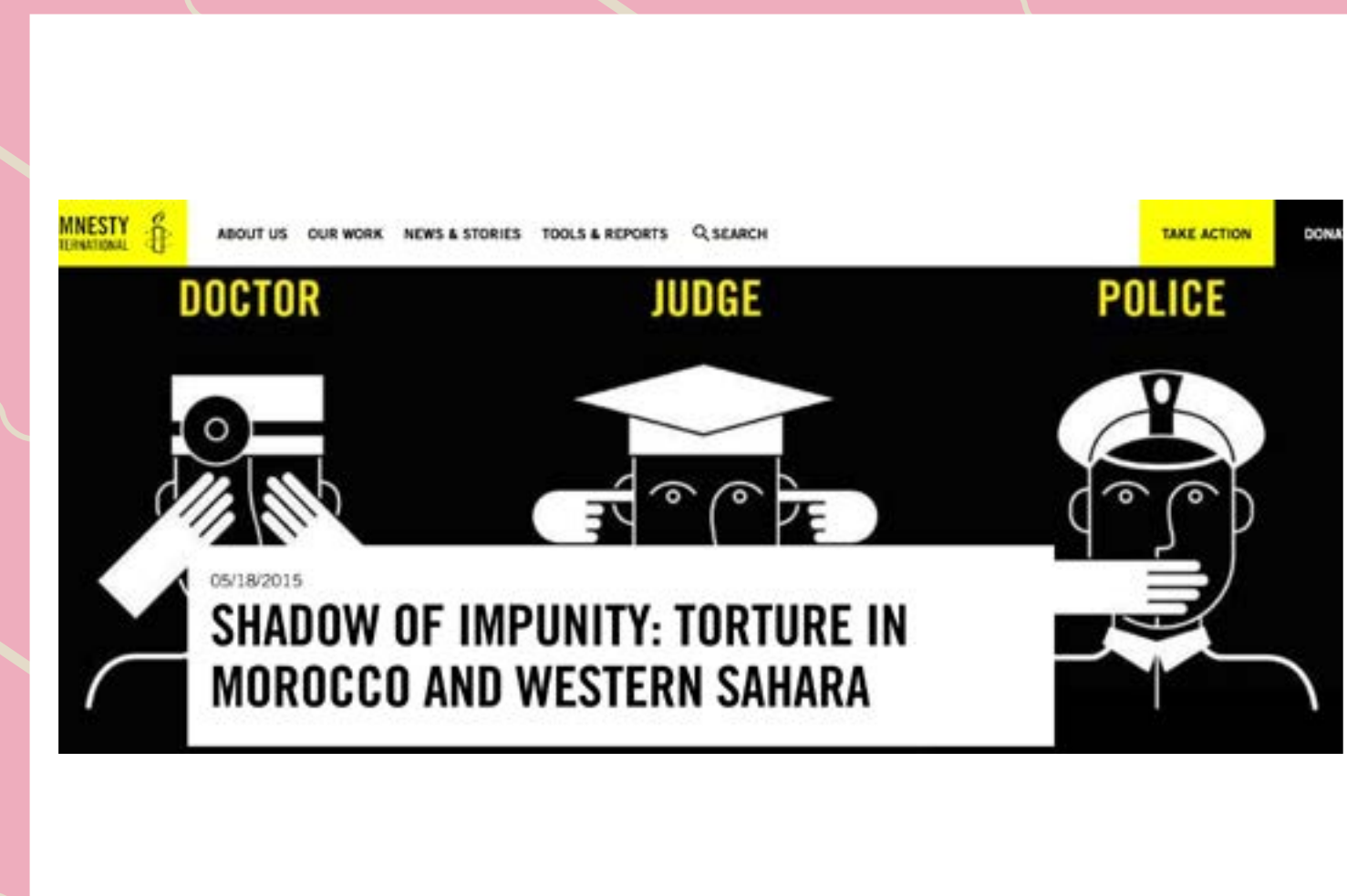
Així, el novembre de 2010, les forces de seguretat marroquines van atacar el campament de protesta pacífica de Gdeim Izik i van provocar entre 13 i 19 morts i centenars de ferits i detinguts. Segons Human Rights Watch, hi va haver tortures als detinguts i les forces de seguretat van assaltar els habitatges dels habitants sahrauís d'Al-Aaiun.

En paral·lel a això, el Marroc promou l'assentament de ciutadans marroquins.

En l'actualitat es calcula que més de la meitat dels 500.000 habitants del Sàhara ocupat procedeixen del Marroc.

La llista d'activistes torturats, agredits per les forces de seguretat, desapareguts, sotmesos a judicis irregulars o condemnats a cadena perpètua és molt llarga:

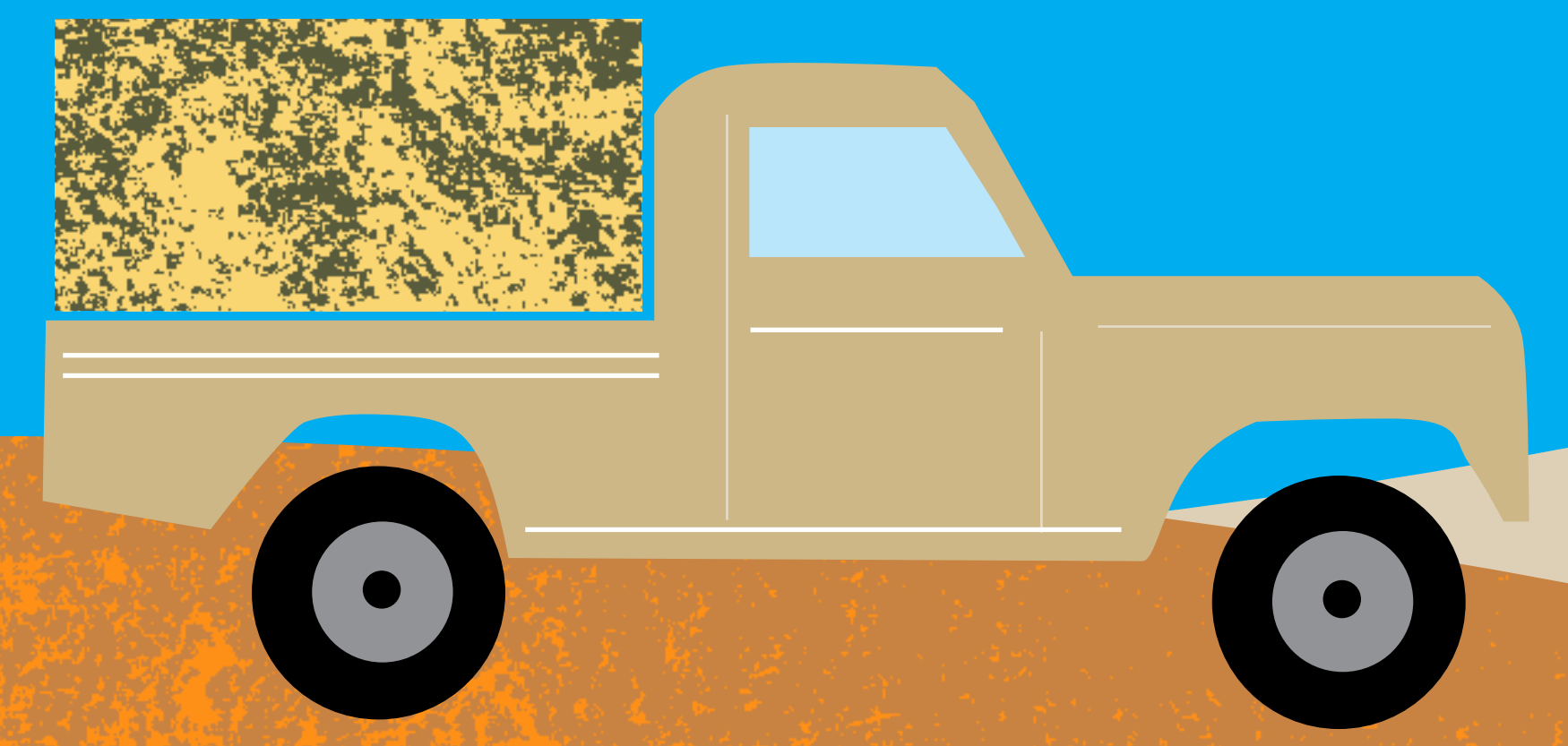
Aminatou Haidar	Elbakay Larabi
Mohamed Bourial	Hossein Zaoui
Sidahmed Lemjayed	Abdelahi Taiubali
Abdeljalil Lemghaimad	Mohamed Layoubi
Ismaili Brahim	Bachir Khadda
Moh. ElBachir Boutenguisa	Mohamed Tahlil
Abdelahi Lekhfawani	Alí-Salem Tamek
Abdelahi Abhah	Hassana Aalia
Ahmed Sbai	Ali Salem Tamek
Mohamed Bani	Brahim Dahan
Hossein Emnaissir	Ahmad Anasiri
Naama Asfari	Yahdih Ettarrouzi
Chaikh Banga	Saleh Lebayhi
Sultana Khaya	Rachid Sghayar
Dah Hassan	Dagja Lachgar
Saich Dafi	Abdeslam Loumadi
Mohamed Lamin Haddi	Omar al-Bahih Almezadad
Mohamed Embarek Lefkir	Karakar Moh. Mezdad
Mohamedjuna Babait	Othman al-Mousawi

Totes aquestes fotografies procedeixen d'internet. Si escriviu en un cercador "represión [o "presos" o "torturas" o "desaparecidos"] en el Sàhara" trobareu nombroses pàgines d'activistes i d'ONG que denuncien la vulneració de drets a què és sotmesa la població sahrauí.

Sàhara Occidental: La lluita contra l'oblit

La Universitat de Girona al Sàhara Occidental

6. Una societat en procés de canvi

La població del Sàhara Occidental, d'origen àrab i berber i amb presència de població subsahariana, vivia bàsicament de la ramaderia, amb un estil de vida nòmada basat en un sistema de tribus que s'autogovernaven.

Però el desenvolupament de la presència occidental i la implantació de factories comercials a la costa, el descobriment de recursos minerals, l'establiment de fronteres i el declivi del transport caravaner van modificar profundament l'economia i la societat saharianes.

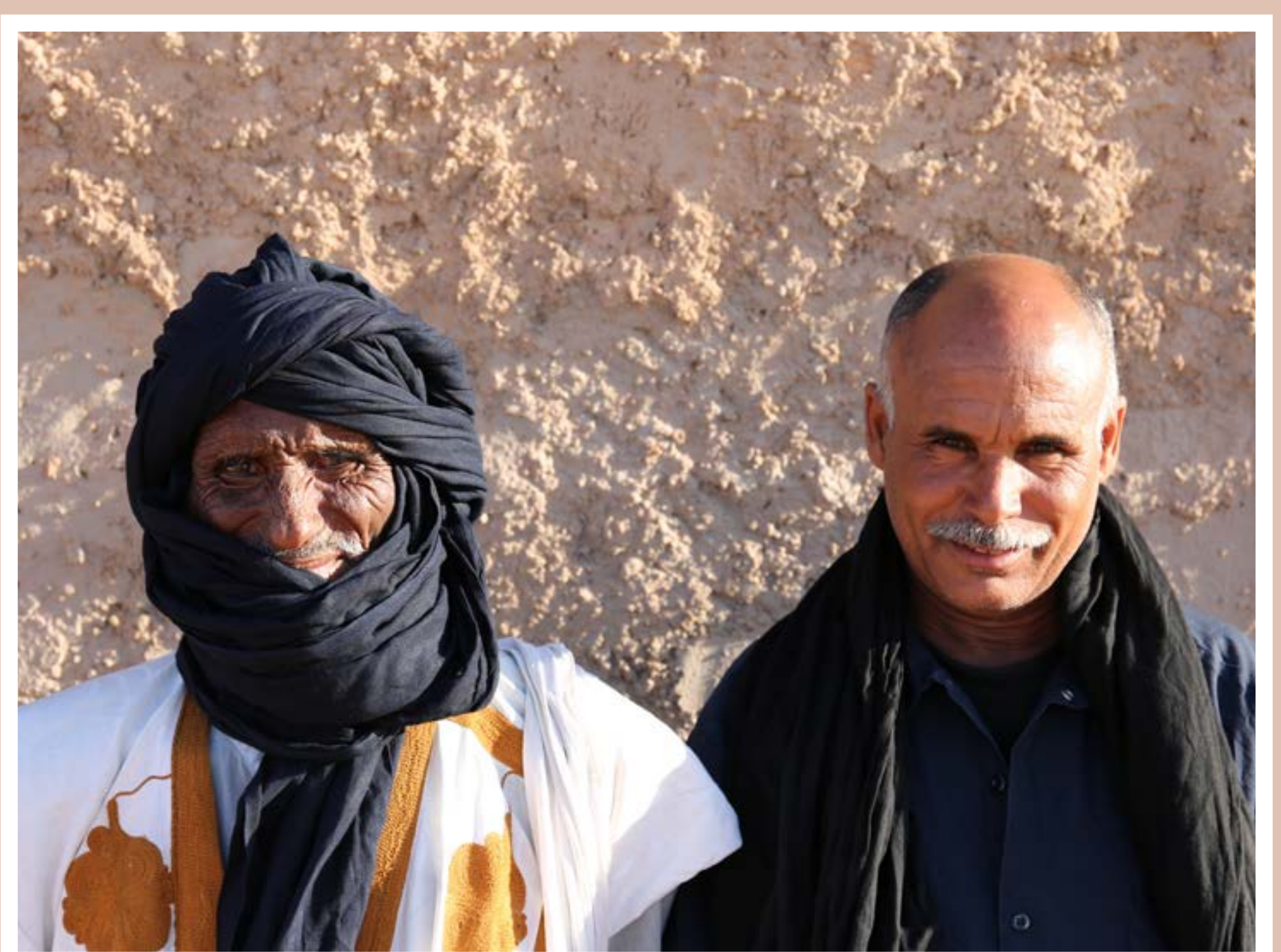
A la dècada dels seixanta es va produir una forta migració dels grups nòmades cap a la costa, que provocà el creixement de les ciutats, la sedentarització de la població, la seva escolarització i la incorporació parcial a les empreses i l'administració espanyoles.

A finals dels setanta, amb l'ocupació marroquina, la població refugiada es va haver de tornar a adaptar a la vida al desert, però aquesta vegada en camps de refugiats i a l'exili: sense les infraestructures i serveis bàsics que tenien a les ciutats d'origen ni els recursos i serveis que ofereix qualsevol estat.

Als camps de refugiats s'instaurà una economia basada en la cooperació i l'ajuda internacional, que al llarg de 40 anys s'ha transformat: progressivament s'ha desenvolupat una economia de mercat i, amb ella, desigualtats socials. Al mateix temps, la població s'ha diversificat, fruit del canvi generacional i dels contactes diversos que la població dels campaments estableix amb l'exterior.

Tots aquests processos obliguen la societat sahrauí a gestionar la seva diversitat i un procés de canvi accelerat.

Als campaments de refugiats hi conviuen persones ben diverses: ancians i ancianes que van viure com a ramaders nòmades al desert, els revolucionaris fundadors del Polisario, dones que van treballar durant anys en la clandestinitat, joves enviats a estudiar a Cuba o a Europa i nois i noies que han nascut i crescut en uns campaments que no paren de transformar-se.

Sàhara Occidental:

La lluita contra l'oblit

La Universitat de Girona al Sàhara Occidental

7. El Museu Nacional del Poble Sahrauí

L'edifici i la placa del Museu Nacional del Poble Sahrauí, situat al campament de Bojador (abans, Centro 27 de Febrero).

El 1994 una delegació de la Universitat de Girona va visitar els camps de refugiats de Tindouf i es va entrevistar amb el ministre de cultura sahrauí, que els féu la petició de treballar per a la creació d'un museu per als camps de refugiats. L'objectiu del museu era doble: d'una banda, donar a conèixer el Sàhara Occidental als sahrauís que han nascut als campaments i que no coneixen el seu territori, i de l'altra, el museu havia de ser la carta de presentació a les delegacions de polítics i cooperants que visiten els camps de refugiats.

El 1997 es va inaugurar el Museu Nacional del Poble Sahrauí, actualment ubicat al camp de refugiats de Bojador. Consta de quatre seccions: el medi natural del Sàhara Occidental (territori, flora i fauna), la prehistòria i els principals jaciments de valor arqueològic, la història del Sàhara (poblament, colonització, l'ocupació marroquina i l'exili, fins a l'actualitat) i la cultura tradicional (la societat sahrauí i el seu patrimoni cultural).

Dues sales del museu, abans i després de la remodelació finançada pel Ministeri de Cultura algerià.

Un delegat del Front Polisario explica la història del poble sahrauí a una delegació estrangera.

Portada del llibre Sàhara Occidental. Passat i present d'un poble, de l'Equip Sàhara UdG.

8. El passat: un patrimoni a conèixer i a preservar

A partir de la creació del Museu Nacional del Poble Sahrauí, la Universitat de Girona ha treballat en l'estudi i la divulgació del patrimoni arqueològic del Sàhara Occidental.

Tradicionalment s'ha considerat els deserts com a espais marginals, deshabitats, amb poc interès i de cap valor més enllà de les riqueses del subsòl.

¿És per recuperar un territori erm i sense cap valor patrimonial que lluiten els refugiats sahrauís?

¿Val la pena conèixer el Sàhara Occidental?
¿A viure-hi?

La recerca arqueològica permet mostrar la riquesa patrimonial del Sàhara, un territori especialment ric en art rupestre i amb abundants jaciments arqueològics que ens parlen d'un passat en què es van viure grans transformacions.

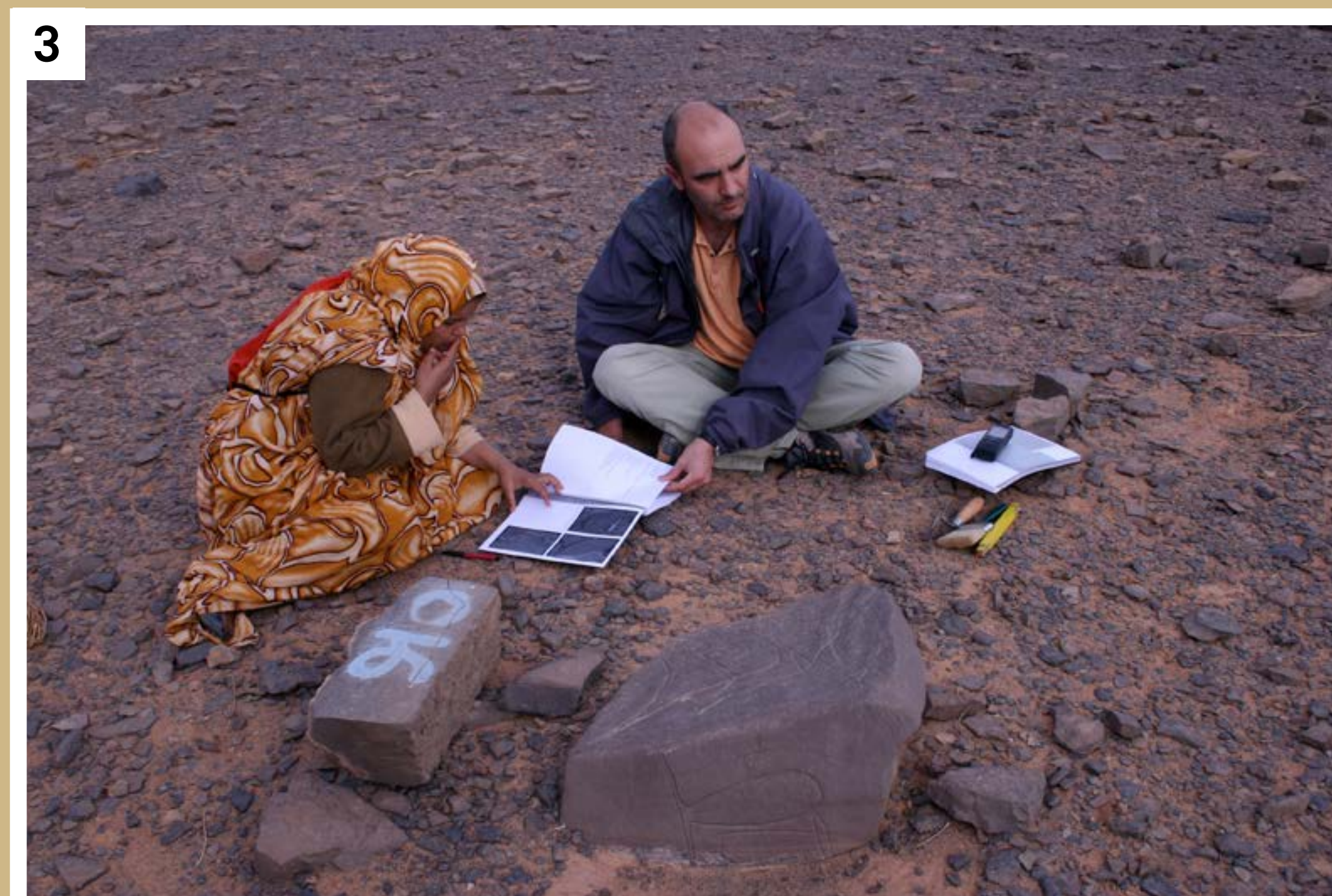
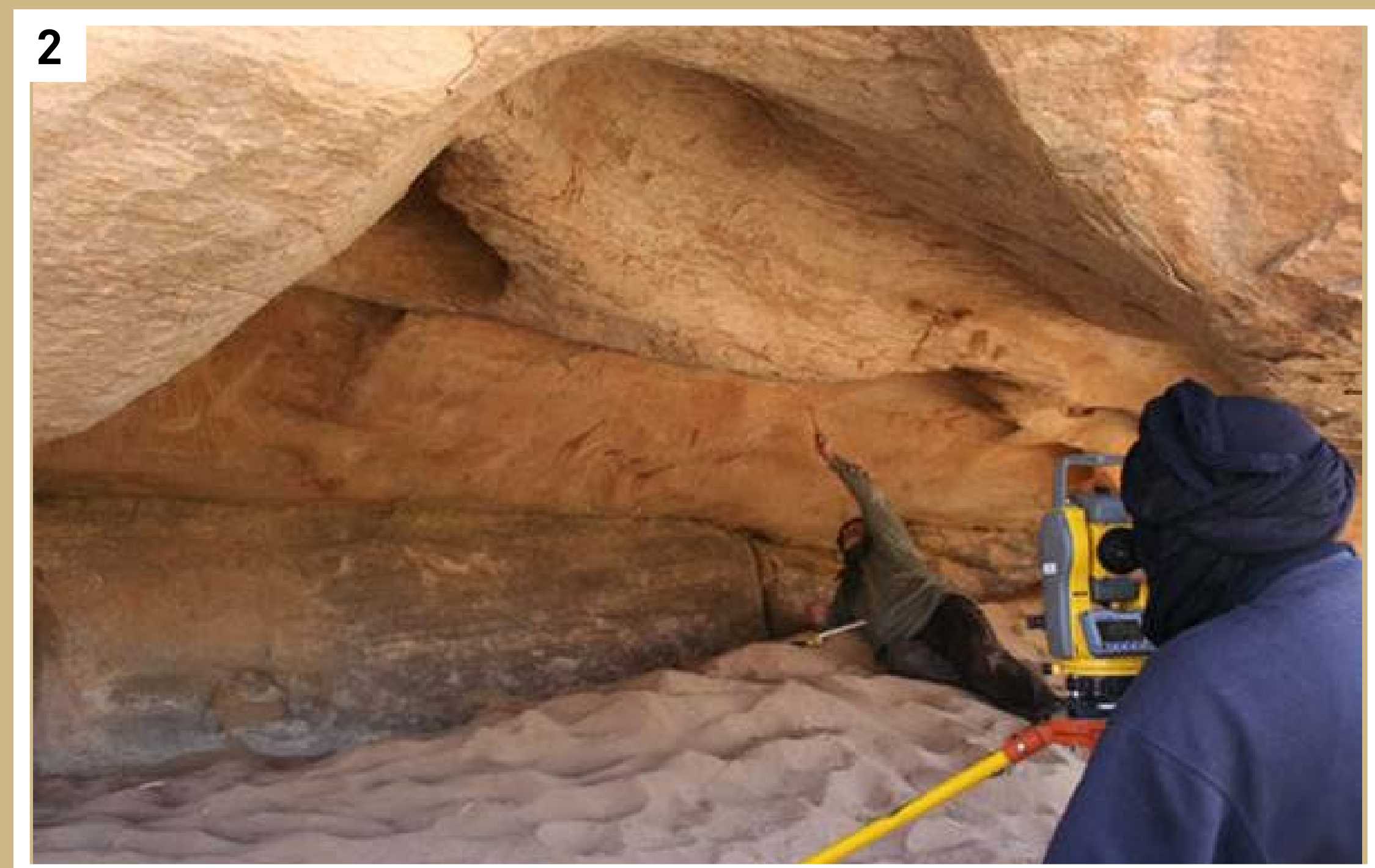
Les imatges de fauna salvatge mostren una època anterior a la desertització, i les representacions d'éssers mitològics i d'activitats productives i socials indiquen que el país ha estat habitat per diverses comunitats ben assentades en un territori que ha gaudit d'una gran vitalitat.

1. La presència de diversos estils de pintura rupestre, com en aquest exemple del jaciment de Bu Dheir, dona testimoni dels canvis culturals experimentats a l'oest saharià durant la prehistòria.

2-3. Tasques de documentació als jaciments rupestres de Bu Dheir i Sluguilla Lawash, en aquest cas amb participació d'una estudiant sahrauí.

4. Sluguilla Lawash. Les imatges rupestres donen fe de les enormes transformacions ecològiques que ha sofert el Sàhara Occidental fins arribar a l'aspecte actual. A la llosa gravada s'hi poden identificar fins a tres rinoceronts, animals avui extingits a la zona.

9. La protecció de l'art rupestre

L'art rupestre és difícil de conservar i està exposat a tota mena de perills, ja siguin d'origen ambiental o humà. Aquest patrimoni perd valor, tret del seu context, però la seva ubicació dispersa arreu del territori fa costosa la seva preservació, sobretot en un territori com el Sàhara Occidental, on l'estat no té els mitjans suficients per protegir-lo.

Des de la Universitat de Girona hem prioritzat l'estudi de l'art rupestre perquè és el patrimoni més amenaçat.

Per això hem documentat de manera exhaustiva nombrosos jaciments d'arreu del país. Per la seva banda, el Ministeri de Cultura sahrauí ha treballat en la sensibilització del govern i la població sobre el valor científic i cultural dels jaciments i la necessitat de preservar-los.

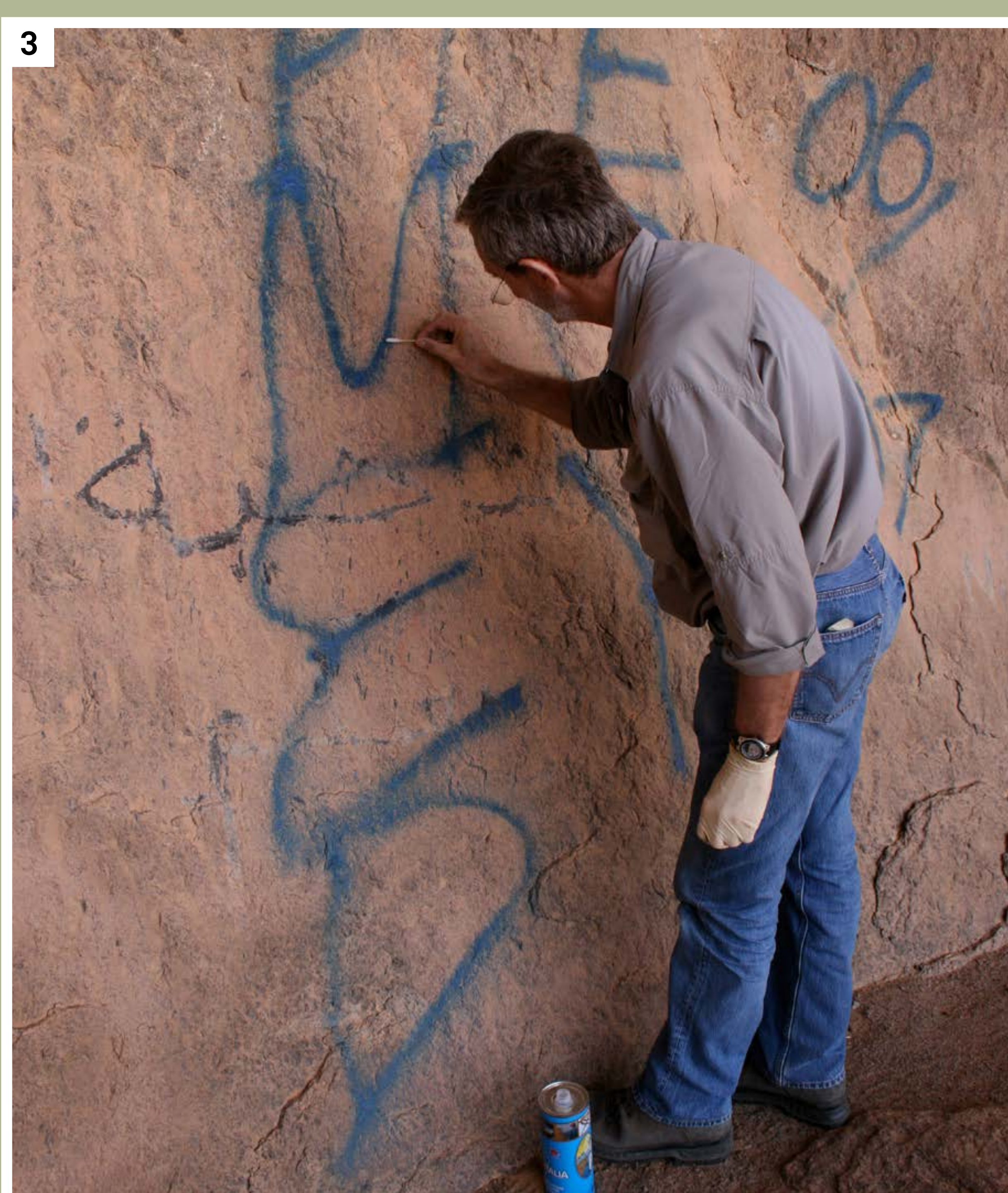
La passada dècada es va denunciar que membres de la missió de Nacions Unides (MINURSO) van malmetre diversos jaciments. Posteriorment la mateixa MINURSO va haver d'assumir els costos de la restauració, en la qual col·laborà la UdG. La col·laboració entre investigadors de la UdG, el govern sahrauí i la MINURSO hauria d'evitar actes similars en el futur.

1. La MINURSO escollí l'equip dirigit per Eudald Guillamet per restaurar l'art rupestre vandalitzat. Aquí el veiem eliminant textos escrits amb carbó a Rekeiz Lemgasem.

2. El personal del Ministeri de Cultura de la RASD va participar de manera activa en les tasques de neteja, en la missió de restauració.

3. Eudald Guillamet elimina textos escrits amb esprai sobre gravats i pintures prehistòriques a la cova de Lajuaad. La UdG assessorà l'equip per retornar els jaciments al seu aspecte original sense malmetre les imatges prehistòriques.

10. La cooperació en les recerques arqueològiques

Membres de la UdG i del Ministeri de Cultura de la RASD excaven una tomba preislàmica monumental al jaciment de Sluguilla Lawash, en ple desert. A la imatge s'observa la rasa oberta pels arqueòlegs al túmul que cobria les restes de l'enterrament.

Des de l'inici de la recerca arqueològica l'equip de la UdG ha treballat estretament amb membres del Ministeri de Cultura de la RASD, amb la voluntat d'avançar de forma conjunta en el coneixement de la prehistòria del país i la protecció del seu patrimoni.

L'objectiu és que els organismes oficials sahrauís adquireixin la capacitat logística i l'experiència que els permetin gestionar la seva pròpia activitat i la dels diferents equips d'investigadors que treballen o volen treballar al Sàhara.

Per això, durant els gairebé 25 anys de col·laboració s'han realitzat cursos de formació i seminaris d'arqueologia als camps de refugiats, s'ha convidat joves sahrauís a fer estades formatives a la Universitat de Girona, s'ha dotat de recursos materials el Departament d'Arqueologia de la RASD i durant les diferents campanyes de prospecció i excavació als territoris alliberats del Sàhara Occidental s'ha convidat arqueòlegs sahrauís a integrar-se als equips de recerca.

La primavera de 2018, membres de l'equip van participar en un seminari sobre arqueologia, patrimoni cultural i identitat, realitzat al camp de refugiats d'Auserd.

Las pinturas rupestres prehistóricas de Rekeiz Lemgasem (Zemmur, Sàhara Occidental)

La UdG ha publicat guies de visita als jaciments per tal d'acotar-ne els recorreguts i contribuir a la seva preservació, fent-ne una difusió de qualitat.

11. La preservació de la memòria

A banda del patrimoni material, l'altre gran tresor cultural sahrauí rau en la seva memòria, que ens parla d'una societat perfectament adaptada a la vida al desert i capaç d'autogovernar-se sense l'assistència de cap poder centralitzat. Una memòria que també ens parla d'una resistència constant contra tots els intents de dominació a què ha estat sotmesa.

La UdG i el Ministeri de Cultura de la RASD treballen per la preservació d'aquesta memòria, amenaçada per 40 anys d'exili i que lluita per la supervivència.

Mabarka Lehbib Abderrahman

Neix a Hausa el 1954, en una família de pastors nòmades. Quan entrà l'ocupant fugí amb les seves dues nenes i dos nens petits. A Amgala van ser bombardejats per l'aviació marroquina. Era l'hivern i no tenien res per protegir-se del fred. De nit encenia una foguera i cobria les cendres amb sorra per posar-hi a dormir els nens. Van passar diverses nits fins que els guerrillers sahrauís els van trobar i els van dur a Bir Lehlu, on van muntar un campament provisional amb pals i mantes.

Daiba Mohandahmed Sidahmed

Nascuda a Lagxaigui, prop de Smara, l'any 1961, en una família de pastors nòmades que recorria el desert amb els seus ramats de camells i cabres. La nit del 31 d'octubre de 1975 van entrar els ocupants a Smara i va haver de fugir amb la seva mare i les seves germanes cap a l'est. Van caminar uns 300 quilòmetres a peu fins a Tifariti, deixant enrere tot el que tenien.

Galia Brahim Labaid

Va néixer el 1938 a Wad Iqsat. Vivien com totes les famílies de nòmades sahrauís, perseguint els núvols. Tenien més de cent camells. La llet de camella la prenien fresca i la de cabra la feien fermentar per fer-ne mantega. La invasió va ser molt cruel. Van haver d'abandonar tots els camells, cabres i tot el que tenien perquè no s'ho podien endur. Fugiren a peu pel desert fins que un vehicle del Polisario els va recollir i els va dur al campament de refugiats de Rabuni.

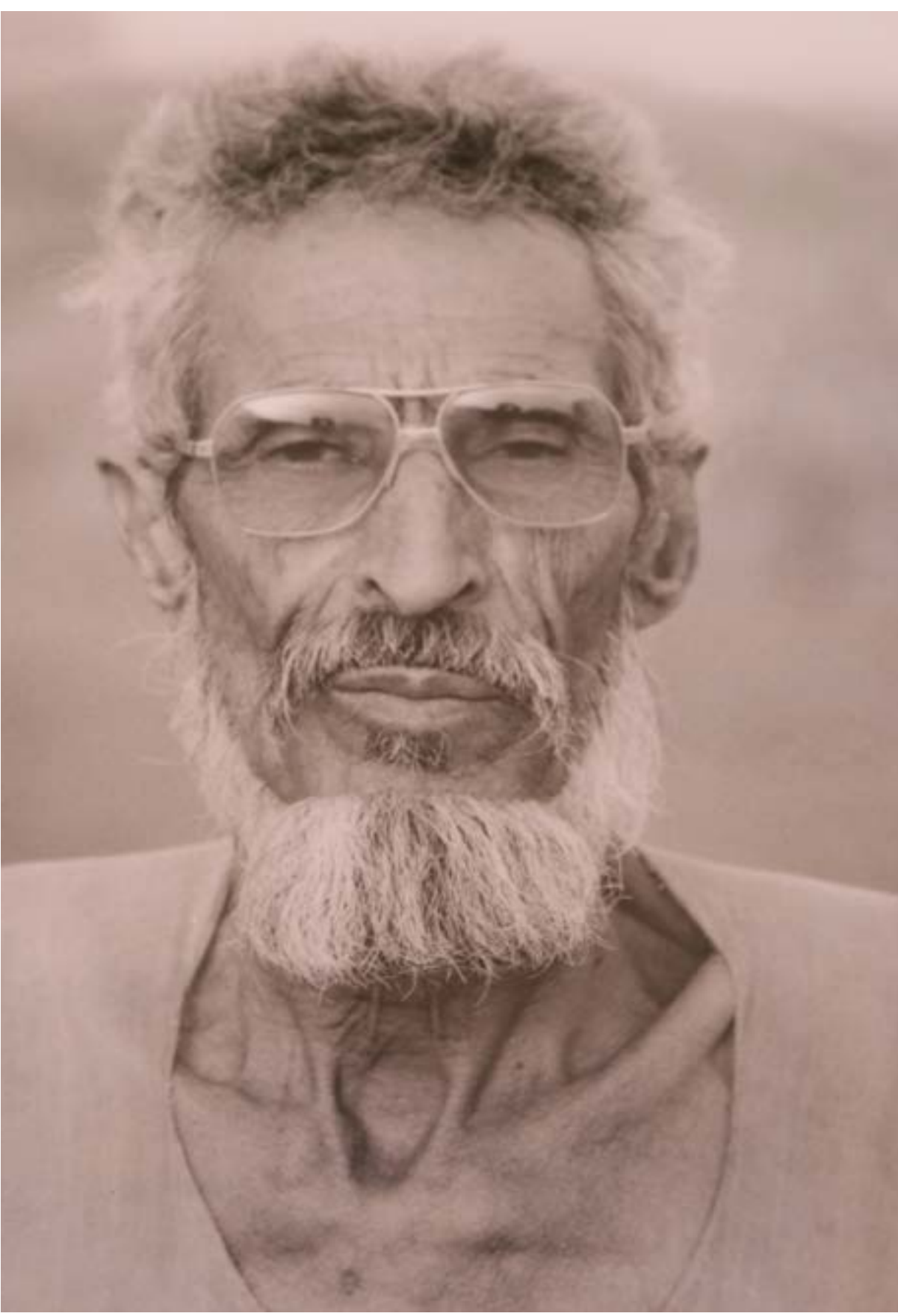
Abdalahi Hamdi Shaabaan

Nasqué a Shargal, prop de Guelta, el 1944. Eren pastors nòmades que vivien seguint les pluges, que podien anticipar observant el cel. L'any 1970 sorgí el moviment d'alliberament sahrauí dirigit per Basiri, que fou violentament reprimat per les forces colonials espanyoles. El 1973 s'allistà al Front Polisario deixant el seu ramat al càrrec dels seus germans. Però no trigà a saber que li havien matat tot el ramat i que la seva família havia hagut de marxar fugint de l'ocupació marroquina.

12. La poesia

La poesia també és una peça clau del patrimoni cultural del poble sahrauí.

L'antropòleg Julio Caro Baroja, que estudià el Sàhara a la dècada de 1950, explicava que abans de la colonització cada cap guerrer portava un poeta en les seves files per esperonar els combatents. Aquells antics poemes, i els creats més recentment, es continuen transmetent oralment i encara avui ajuden a mantenir fort l'esperit de lluita i resistència del poble sahrauí, alhora que expressen l'enyorança pels territoris ocupats.

El poeta Mohamed El Mostafa Mohamed Salem Mohamed Lemín Abdelahi (Badi)

Lembeidi

Lembeidi i la duna que l'envolta
el vessant del pujol
s'orienta cap a la muntanya d'Achalai
que estimo.
Muntanya, duna, pujol i orientació.

Estimo aquell estatge,
tot anant cap al sud
i la posició de la petita muntanya
a l'ombra del pujol
al costat de l'acàcia.
I el pou excavat a la roca
a la falda de la muntanya.
I els turons negres a ponent
que s'aboquen a la vall
i s'escampen al sud.
Jo els estimo.

Però des del pujol
cap al nord
només estimo
i no ho dic per dir
Lembeidi i la duna que l'envolta

Badi Mohamed Salem

El conjunt de muntanyes de Leyuad, un paisatge mític de la plana del Tiris, al sud del Sàhara Occidental.

13. La creació dels centres d'educació i cultura

Els campaments de refugiats sahrauís van ser creats el 1975. Tenen més de 40 anys i dues generacions de sahrauís hi han nascut i crescut. A l'exili i en camps de refugiats.

Una població no pot resistir 40 anys d'exili amb l'únic aixopluc de tendes de campanya i vivint només de l'ajuda humanitària. I menys encara si es talla el vincle entre la població refugiada i el seu territori, o entre les velles i les noves generacions que, per força, han conegut i desenvolupat formes de vida ben diferents.

Per això avui l'equip de la Universitat de Girona treballa amb el Ministeri de Cultura de la RASD en la creació de diversos centres que vetllaran per donar a conèixer i valorar elements de la cultura i la societat sahrauí, i al mateix temps contribuiran a vindicar la seva identitat com a poble.

Aquests centres es vincularan a les escoles dels camps de refugiats, per facilitar la transmissió cultural i promoure el coneixement i la reflexió entorn del patrimoni cultural sahrauí entre els més joves i al conjunt de la societat.

Centre cultural-museu d'Auserd, inaugurat l'abril de 2018.

Sàhara Occidental:

La lluita contra l'oblit.

La Universitat de Girona al Sàhara Occidental

14. Visites per al coneixement del patrimoni cultural i els campaments de refugiats

Taller d'art amb sahrauís. A través de l'art, afegim més qualitat de vida tant als visitants com als refugiats.

Al llarg de molts d'aquests anys les visites als campaments han estat restringides a membres de delegacions governamentals internacionals i cooperants relacionats amb l'ajuda humanitària, així com a famílies estrangeres que han acollit nens i nenes sahrauís dins del programa "Vacances en pau", i també a periodistes que intenten trencar el silenci sobre aquest conflicte.

Des dels anys 90 també s'hi organitzen esdeveniments acadèmics, socials, culturals i esportius (congressos sobre la cultura tradicional, trobades internacionals de joves, el festival d'art Arti-fariti, el de cinema FI-

Sahara i la cursa Sàhara Marathon) durant els quals acadèmics, activistes, artistes i esportistes internacionals tenen l'oportunitat de visitar els campaments, prendre contacte amb la realitat de poble sahrauí i fer conèixer aquesta realitat a l'exterior.

Els últims tres anys la Universitat de Girona ha treballat en la introducció d'un nou tipus de visites per fomentar el coneixement del patrimoni cultural, dels campaments de refugiats i del poble sahrauí, i perquè els visitants expliquin el que han vist i conegut, a través de les xarxes socials i d'exposicions i conferències als seus països i ciutats d'origen.

Lliurament dels certificats d'honor de la Universitat de Girona als joves sahrauís que han treballat com a guies.

A través de l'art el visitant pot connectar de manera més intensa amb els habitants dels camps.

Equip Sahara UdG

Universitat
de Girona

Sàhara Occidental:

La lluita contra l'oblit

La Universitat de Girona al Sàhara Occidental

Garage

FUEL

FLEXI

15. Western Sahara Global Ambassadorship Programme (WS-GAP)

L'organització de les visites per al coneixement del patrimoni cultural i els camps de refugiats està coordinada pel l'Equip de Recerca i Cooperació de la Universitat de Girona amb el Sàhara Occidental, a través del programa WS-GAP (Western Sahara Global Ambassadorship Programme).

En les visites pilot hi han participat estudiants i professors del màster de la Universitat de Girona EMTM (European Master's in Tourism Management), els quals, després de la visita, han organitzat exposicions artístiques i conferències en les seves ciutats de residència i han participat en seminaris i congressos on han explicat la realitat del poble sahrauí i el seu patrimoni cultural en països com ara Mèxic, Kenya, Ghana, Maurici, Eslovènia, Bèlgica, Iran, Taiwan, Hong Kong, Malàisia, Macedònia, Montenegro i l'Índia.

L'objectiu és fer arribar la informació i implicar més sectors de població i països que fins ara desconeixien la situació del Sàhara Occidental.

Programa "Ambaixador Saharai".

És crucial fer ús dels mitjans de comunicació per explicar la situació dels refugiats sahraus i donar-hi visibilitat.

Sàhara Occidental:

La lluita contra l'oblit

La Universitat de Girona al Sàhara Occidental

16. La lluita contra l'oblit

Noia nascuda al campament de refugiats sahrauís d'Auserd, abril de 2017.

El desert és per a alguns un espai ple d'exotisme; per a d'altres, és ple de perills. Per als sahrauís ara és un espai de relegació i oblit. Apartats del territori que històricament havien habitat, ara es troben encallats en un racó del desert en espera que els seus drets com a poble siguin respectats.

En l'actualitat la seva lluita és doble: per no oblidar i per no ser oblidats. Després de 40 anys d'exili i vulneració dels drets, la població refugiada als campaments de Tindouf treballa per fer conèixer el seu present i per preservar la memòria del seu passat. I l'Equip Sàhara UdG, en la mesura de les seves possibilitats, vol col·laborar en ambdues lluites.

Si hi esteu interessats, podeu consultar les activitats de l'Equip Sàhara UdG al web www.udg.edu/sahara, o posar-vos en contacte amb nosaltres a través del correu equipsahara@udg.edu

I també podeu contactar amb la Federació ACAPS (acaps.federacio@gmail.com) o amb la Delegació del Front Polisario a Catalunya (delsahbcn@yahoo.es), que treballen tant en l'àmbit de l'ajuda humanitària com en el del suport polític. Ells us informaran sobre les possibilitats de col·laboració, així com de quines entitats que treballen amb el Sàhara són les més properes a vosaltres.

